

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 276g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 59 alin. (2) din Legea
nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova

(renunțarea expresă la cererea de azil)

CHIȘINĂU
19 martie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA, *judecători*,
cu participarea dnei Iulia Vartic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 30 decembrie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 19 martie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 59 alin. (2) din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, ridicată de dl avocat Vadim Ciobanu, în interesele dlui Vladyslav Pastukh, în dosarul nr. 3a-1758/2025, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători format din dnele Victoria Sîrbu și Lucia Bagrin și de dl Andrei Cașcaval de la Curtea de Apel Centru, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 21 decembrie 2024, dl Vladyslav Pastukh a solicitat azil pe teritoriul Republicii Moldova, având la baza temerea că viața și sănătatea sa vor fi în pericol în țara de origine, Ucraina.

4. La 30 decembrie 2024, dl Vladyslav Pastukh a renunțat la cererea de azil. În consecință, la aceeași dată, conducătorul direcției regionale a Inspectoratului General pentru Migrație a emis, pe baza articolului 59 alin. (2) din Legea cu privire la azilul în Republica Moldova, o dispoziție privind încetarea examinării cererii de azil a dlui Vladyslav Pastukh. La aceeași dată, dl Vladyslav Pastukh a fost reținut de organul de urmărire penală al Inspectoratului Național de Investigații pentru a fi extrădat autorităților ucrainene.

5. Prin Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, din 31 decembrie 2024, dl Vladyslav Pastukh a fost plasat în arest preventiv timp de 18 zile în vederea extrădării. Conform materialelor dosarului, dl Vladyslav Pastukh se află în căutare de către autoritățile competente din Ucraina în scopul tragerii la răspundere penală pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de articolele 172 alin. (1) și (2) și 146 alin. (2) din Codul penal al Ucrainei.

6. La 13 ianuarie 2025, dl Vladyslav Pastukh a contestat în contencios administrativ decizia privind încetarea examinării cererii de azil în privința sa. Totodată, acesta i-a solicitat instanței să oblige Inspectoratul General pentru Migrație să continue examinarea cererii sale de azil.

7. Printr-o hotărâre din 19 martie 2025, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a respins acțiunea dlui Vladyslav Pastukh. Nefiind de acord cu hotărârea în discuție, la 19 martie 2025, dl Vladyslav Pastukh a formulat un apel împotriva acesteia.

8. La 17 decembrie 2025, în cadrul ședinței de judecată, dl avocat Vadim Ciobanu a ridicat, în interesele dlui Vladyslav Pastukh, excepția de neconstituționalitate a articolului 59 alin. (2) din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova.

9. Printr-o încheiere din 17 decembrie 2025, Curtea de Apel Centru a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 19

Statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor

„(1) Cetățenii străini și apatrizii au aceleași drepturi și îndatoriri ca și cetățenii Republicii Moldova, cu excepțiile stabilite de lege.

(2) Cetățenii străini și apatrizii pot fi extrădați numai în baza unei convenții internaționale, în condiții de reciprocitate sau în temeiul hotărârii instanței de judecată.

(3) Dreptul de azil se acordă și se retrage în condițiile legii, cu respectarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

11. Prevederile relevante ale Legii nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova sunt următoarele:

Articolul 59

Renunțarea la cererea de azil

„(1) În cazul în care renunță în mod expres la cererea sa de azil până la emiterea unei decizii privitor la ea, solicitantul de azil va fi informat cu privire la consecințele renunțării sale.

(2) În cazul renunțării la cererea de azil, conducătorul direcției regionale a Inspectoratului General pentru Migrație emite o dispoziție privind încetarea examinării cererii de azil.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că norma criticată este neclară și imprevizibilă. Aceasta nu prevede, la modul concret, condițiile în care solicitantul poate să renunțe la cererea de azil și nici garanția unui interpret sau avocat care să-l asiste în această procedură. Astfel, solicitantul de azil poate renunța la cererea sa de azil fără să cunoască consecințele pe care le implică renunțarea. Mai mult, autorul susține că solicitantul de azil nu este protejat de eventualele abuzuri ale autorităților.

13. În opinia sa, această omisiune legislativă este incompatibilă cu dreptul de apărare al solicitantului de azil, pentru că poate conduce la încetarea procedurii de azil din cauza unei erori, a unei constrângeri sau a neînțelegerii de ordin lingvistic. Cu toate acestea, autorul afirmă că, renunțând la cererea de azil, solicitantul pierde în mod ireversibil garanția de a nu fi expulzat, extrădat și returnat.

14. De asemenea, norma contestată nu obligă autoritățile de a motiva dispoziția privind încetarea examinării cererii de azil și de a verifica dacă au fost respectate condițiile pentru exprimarea renunțării. În lipsa acestei motivări, dreptul de a contesta în mod efectiv actul administrativ este golit de conținut. În orice caz, controlul judecătoresc ulterior nu poate compensa lipsa garanțiilor procedurale la momentul renunțării.

15. Prin urmare, autorul sesizării susține că norma contestată contravine articolelor 1 alin. (3), 23 și 26 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea reține următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor – în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova – ține de competența Curții Constituționale.

18. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, fiind ridicată de reprezentantul unei părți în proces.

19. Obiectul excepției îl constituie articolul 59 alin. (2) din Legea privind azilul în Republica Moldova. Această norma stabilește că, în cazul renunțării

la cererea de azil, autoritatea competentă emite o dispoziție privind încetarea examinării cererii de azil. Această prevedere nu a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

20. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect anularea dispoziției privind încetarea examinării cererii de azil. Astfel, Curtea admite că prevederea contestată ar putea fi aplicată la soluționarea cauzei în fond.

21. În sesizare, autorul invocă incidența articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*) și 26 (*dreptul la apărare*) din Constituție.

22. Totodată, pentru că este suverană cu privire la competența sa, Curtea nu poate fi constrânsă, la examinarea constituționalității unui text de lege, să analizeze dispozițiile criticate doar prin prisma normelor constituționale invocate de către autorul excepției, ci este liberă să le analizeze și în raport cu prevederile constituționale relevante pentru soluționarea sesizării, importante fiind inclusiv argumentele aduse în acest sens (a se vedea HCC nr. 27 din 13 noiembrie 2020, § 18).

23. Din această perspectivă, Curtea consideră că, prin prisma argumentelor prezentate de către autorul sesizării, care afirmă încălcarea dreptului la apărare a solicitantului de azil, mai este incident articolul 19 (*Statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor*) din Constituție (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 27 din 13 noiembrie 2020, § 19).

24. Curtea notează că articolul 1 alin. (3) din Constituție are un caracter general, constituie un imperativ care stă la baza oricăror reglementări, nu poate constitui un reper separat, ci trebuie coroborat cu alte prevederi din Constituție, care trebuie să fie aplicabile. Totodată, Curtea precizează că și articolul 23 din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabil, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Doar în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestui articol (a se vedea DCC nr. 26 din 13 februarie 2025, §24).

25. Referitor la incidența articolului 19 din Constituție, Curtea menționează că dreptul de azil se acordă și se retrage în condițiile legii, cu respectarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

26. În acest sens, Curtea notează că dreptul de azil în caz de persecuție este garantat de articolul 14 din Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948. Totodată, Convenția Organizației Națiunilor Unite privind Statutul Refugiaților din 1951, împreună cu Protocolul privind statutul refugiaților din 13 ianuarie 1967, ratificat de Republica Moldova prin Legea nr. 677 din 23 noiembrie 2001, consolidează acest drept și acordă cea mai comprehensivă codificare a drepturilor refugiaților la nivel internațional.

27. Având în vedere angajamentul constituțional al Republicii Moldova de a respecta Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, prevăzut la articolele 8 și 19 din Constituție, Curtea reține că legislatorul a reglementat azilul ca instituție juridică prin al cărei intermediu statul oferă străinului protecție, acordându-i, după caz, statutul de refugiat, protecție umanitară, protecție temporară sau azil politic. De asemenea, legislatorul a

definit cererea de azil ca o manifestare de voință, exprimată în scris sau oral în fața autorităților competente, prin care se solicită o formă de protecție acordată străinilor și apatrizilor pe teritoriul Republicii Moldova (a se vedea articolul 3 din Legea privind azilul în Republica Moldova).

28. Referitor la incidența articolului 26 din Constituție, Curtea notează că dreptul la apărare reprezintă totalitatea prerogativelor și a posibilităților pe care le au persoanele, potrivit legii, în vederea apărării intereselor lor. Acest drept este restrâns în situația în care persoana nu poate face uz de toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa (DCC nr. 153 din 14 noiembrie 2023, § 24).

29. Astfel, în prezenta cauză, articolul 26 operează ca aspect procedural al articolului 19 din Constituție. Curtea va analiza dacă renunțarea la cererea de azil asigură un echilibru corect din perspectiva garanțiilor procedurale ale străinilor (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 27 din 13 noiembrie 2020, § 19).

30. Curtea notează că Legea privind azilul în Republica Moldova conține o clauză de armonizare, care afirmă că transpune mai multe prevederi ale Directivei 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate și ale Directivei 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale.

31. În acest sens, Curtea observă că Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale reglementează două proceduri de retragere a cererii de azil: retragerea explicită, reglementată de articolul 27, și retragerea implicită, reglementată de articolul 28. Așadar, potrivit articolului 27 din această Directivă, în măsura în care statele membru prevăd posibilitatea retragerii explicite a cererii în conformitate cu legislația internă, atunci când un solicitant își retrage în mod explicit cererea de protecție internațională, statele membre trebuie să asigure că autoritatea responsabilă adoptă o decizie fie de încetare a examinării cererii, fie de respingere a acesteia.

32. În acest context, Curtea observă că legislatorul a reglementat în Legea privind azilul în Republica Moldova două proceduri pentru renunțarea la cererea de azil: cazul renunțării în mod expres prevăzut de articolul 59 și cazul renunțării implicite prevăzut de articolul 59¹. Totodată, legislatorul a stabilit că în aceste cazuri conducătorul Direcției regionale a Inspectoratului General pentru Migrație emite o dispoziție privind încetarea examinării cererii de azil. Această decizie poate fi contestată în contencios administrativ, fără respectarea procedurii prealabile (a se vedea articolul 61 alin. (1) din Legea privind azilul în Republica Moldova).

33. În această privință, autorul afirmă că solicitatul de azil nu ar avea garanția unei renunțări înțelese în care consecințele acesteia să-i fie explicate într-o limbă pe care o înțelege.

34. În acest sens, Curtea menționează că, potrivit articolului 28 din Legea privind azilul în Republica Moldova, solicitantul de azil beneficiază, *inter alia*, de dreptul de a fi informat în scris, într-o limbă pe care o înțelege sau pe care se presupune în mod rezonabil că o înțelege, în momentul depunerii cererii, de drepturile și obligațiile pe care le are pe parcursul procedurii de azil, de dreptul de a i se asigura în mod gratuit un interpret (un traducător) la orice etapă a procedurii de azil, despre asistența juridică în orice etapă a procedurii de azil, în condițiile legii, și de dreptul de a fi informat despre posibilitatea contactării reprezentanților ÎCNUR (literele c), e), f), h)).

35. Totodată, Curtea notează că articolul 59 alin. (1) din Legea privind azilul în Republica Moldova prevede că renunțarea trebuie să fie manifestată în mod expres, adică impune caracterul lipsit de echivoc al renunțării. Totodată, această prevedere stabilește obligația informării solicitantului de azil cu privire la consecințele renunțării sale. Astfel, legislatorul a instituit o garanție suplimentară pentru informarea solicitantului de azil în cazul în care renunță în mod expres la cererea sa de azil până la emiterea unei decizii cu privire la aceasta. Așadar, citite împreună, articolele 28 și 59 din Legea privind azilul în Republica Moldova îi garantează solicitantului de azil dreptul de a fi informat într-o limbă pe care o înțelege cu privire la consecințele renunțării la cererea sa de azil.

36. De asemenea, Curtea notează că nimic nu-l împiedică pe solicitantul de azil să-și exercite, în cadrul procedurii privind renunțarea la cererea de azil, dreptul la interpret (traducător), dreptul la asistență juridică, în condițiile legii, și dreptul de a contacta reprezentanții Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați.

37. Mai mult, în cazul renunțării la cererea de azil, legislatorul a stabilit că solicitantul are obligația de a părăsi teritoriul Republicii Moldova la expirarea perioadei de 15 zile de la comunicarea sau recepționarea dispoziției. După această dată, solicitantul de azil va cădea sub incidența legislației privind regimul juridic al străinilor și a altor acte normative ce reglementează aflarea cetățenilor străini pe teritoriul Republicii Moldova (a se vedea articolul 59 alin. (4) din Legea privind azilul în Republica Moldova).

38. Astfel, renunțarea expresă la cererea de azil nu conduce, în mod firesc, la returnarea solicitantului de azil. Totuși, în cazul în care există motive pentru extrădarea străinului care a renunțat la cererea de azil, nimic din prevederea contestată nu anulează garanția nereturnării unui străin într-un stat în care acesta risca să fie supus relelor tratamente sau pedepsei capitale. În eventualitatea în care există temeri justificate că străinilor le va fi pusă în pericol viața sau că aceștia vor fi supuși la torturi, tratamente inumane ori degradante în statul de destinație, Constituția și jurisprudența Curții Europene (*F.G. v. Suedia* [MC], 23 martie 2016, § 110) interzic orice îndepărtare sau expulzare (HCC nr. 27 din 13 noiembrie 2020, § 112).

39. Așadar, Curtea constată că, în cadrul procedurii de renunțare la cererea de azil, legislatorul a instituit standardul „renunțării conștiente”, standard care impune ca orice renunțare să fie stabilită de o manieră lipsită de echivoc, însoțită de garanții comensurabile cu importanța sa, voluntară, bazată pe o alegere informată și clară și să nu contravină vreunui interes public.

40. De asemenea, Curtea menționează că solicitantul care a renunțat la cererea sa de azil are dreptul să depună o nouă cerere de azil. Totuși, noua cerere de azil va fi admisă dacă au apărut circumstanțe noi, care nu au putut fi prezentate de solicitantul de azil în procedura anterioară de examinare a cererii din motive independente de voința sa sau dacă au survenit transformări de ordin politic, militar, legislativ sau social în țara de origine, care pun în pericol viața sau libertatea solicitantului de azil (articolul 78 din Legea privind azilul în Republica Moldova).

41. Prin urmare, Curtea constată că există suficiente garanții pentru a asigura caracterul valabil al renunțării de către solicitantul de azil la cererea sa de azil. Așadar, Curtea nu poate reține argumentele autorului care pretind că norma contestată încalcă dreptul la apărare al solicitantului de azil.

42. Pe de altă parte, Curtea Constituțională exercită un control abstract al legislației și nu poate verifica dacă renunțarea a fost voluntară, lipsită de echivoc și bazată pe o opțiune în cunoștință de cauză. Această analiză trebuie efectuată în fiecare caz particular de către instanțele de judecată care examinează caracterul valabil al renunțării în mod expres a cererii de azil.

43. Astfel, pentru că nu s-a constatat incidența unor drepturi garantate de Constituție, Curtea menționează că nu este necesar să analizeze criticile de neconstituționalitate pe baza articolelor 1 alin. (3) și 23 din Constituție.

44. Prin urmare, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. d) și f), (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 59 alin. (2) din Legea nr. 270 din 18 decembrie 2008 privind azilul în Republica Moldova, ridicată de dl avocat Vadim Ciobanu, în interesele dlui Vladyslav Pastukh, în dosarul nr. 3a-1758/2025, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 19 martie 2026
DCC nr. 50
Dosarul nr. 276g/2025*